

KANSAINVÄLISEN SOSIALISTISEN TOIMISTON YHDESTOISTA ISTUNTOKAUSI

Marraskuun 7 p:nä uutta lukua pidettiin Brysselissä Kansainvälisen sosialistisen toimiston yhdestoista istunto. Viime vuosina vakiintuneen tavan mukaan Toimiston istunnon edellä pidettiin eri maiden sosialististen sanomalehtimiesten konferenssi. Konferenssissa pohdittiin eräitä käytännön kysymyksiä, jotka koskivat entistä säännöllisempien yhteyksien aikaansaamista eri maiden sosialististen päivälehtien välillä.

Mitä tulee Kansainvälisen sosialistisen toimiston istuntoon, niin paitsi pieniä juoksevia asioita päiväjärjestyksessä oli kaksi suurta kysymystä: ensiksi — Kööpenhaminassa pidettävästä vuoden 1910 Kansainvälisestä sosialistikongressista ja toiseksi — Hollannin puolueen kahtiajakaantumisesta.

Ensimmäisen kysymyksen johdosta määrättiin ennen kaikkea kongressin kokoontumisaika, nimittäin: elokuun 28 päivästä syyskuun 3 päivään uutta lukua. Kokoontumipaikan suhteen herätettiin kysymys, voivatko venäläiset sosialistit matkustaa vapaasti Kööpenhaminaan. Tanskalaiden sosialistien edustaja Knudsen vastasi, että heidän tietojensa mukaan ja kaiken sen perusteella, mitä he voivat päätellä Tanskan hallituksen aikomuksista, poliisi ei tule hätyyttämään edustajakokouksen venäläisiä edustajia. Jos aivan edustajakokouksen aattona selviäisi päinvastaista, niin Kansainvälinen sosialistinen toimisto epäilemättä huolehtisi kongressin pitämipaikan muuttamisesta.

Kööpenhaminan edustajakokouksen päiväjärjestys suunniteltiin tällaiseksi: 1) osuustoimintaliike; 2) suurlakkoja

avustava kansainvälinen järjestö; 3) työttömyys; 4) aseistariisuminen ja kansainvälisten selkkausten selvittely välimiesmenettelyn avulla; 5) eri maiden työväenlainsäädännön tulokset ja kysymys sen kansainvälisestä järjestämisestä, eritoten kysymys kahdeksantuntisesta työpäivästä; 6) kansallisten puolueiden ja Kansainvälisen sosialistisen toimiston yhteyden parantaminen; 7) kuolemanrangaistuksen lakkauttaminen.

Ensin aiottiin ottaa päiväjärjestykseen agrarikysymys. Vaillant ja Molkenbuhr olivat sitä vastaan, koska he pitivät vaikeana pohtia tätä kysymystä Kansainvälisessä edustajakokouksessa ilman kysymyksen perusteellisempaa ennakkovalmistelua kansallisten puolueiden edustajakokouksissa. Esitettiin toivomus, että kansallisten puolueiden edustajakokoukset pohtisivat tämän kysymyksen erikoisesti, siten, että se voitaisiin valmistaa vuoden 1913 Kansainväliiseen edustajakokoukseen.

Hyväksytyään päätöslauseimat myötämielisyydestä Ruotsin työläisille, jotka ovat järjestäneet erään viime aikojen valtavimmista yleislakoista, sekä Espanjan työläisille, jotka taistelivat sankarillisesti hallituksensa sotaseikkailua vastaan, ja myös protestipäätöslauseimat Venäjän tsarismin sekä Espanjan, Romanian ja Meksikon hallitusten suorittamia petomaisuuksia ja murhia vastaan, Kansainvälinen sosialistinen toimisto siirtyi päiväjärjestyksensä tärkeimpään kysymykseen — Hollannissa tapahtunutta kahtiajakaantumista koskevaan kysymykseen.

Hollannissa on jo pitkän aikaa käyty taistelua sosialistisen puolueen opportunistien ja marxilaisten kesken. Agrarikysymyksessä opportunistit kannattivat sellaista ohjelman pykälää, joka vaati maan antamista maataloustyöläisille. Marxilaiset taistelivat tarmokkaasti tätä pykälää vastaan (jota opportunistien päämies Troelstra puolusti) ja saivat sen kumotuksi vuonna 1905. Sitten opportunistit alkoivat mukautua Hollannin työväen uskonnollismieliseen osaan ja menivät niin pitkälle, että rupesivat puolustamaan apurahojen myöntämistä valtionvaroista uskonnon opettamiseen kouluissa. Marxilaiset taistelivat tuimasti sitä vastaan. Opportunistit, Troelstra etunenässä, asettivat sosialidemokraattisen parlamenttiryhmän puoluetta vastaan ja vastustivat Keskuskomitean päätöksiä. Opportunistit ottivat politiikakseen liberaaleihin lähentymisen ja sosialistien

kannatuksen antamisen liberaaleille (luonnollisesti „perustellen” sitä sellaisella tarkoituksella, että on saatava aikaan sosiaalisia reformeja, joita liberaalit ovat lupailleet, mutta... eivät ole toimeenpanneet). Opportunistit ryhtyivät tarkastamaan Hollannin sosialidemokraattisen puolueen vanhaa, marxilaista ohjelmaa ja esittivät muun muassa sellaisia teesejä tätä tarkastusta varten kuin luopuminen „romahdusteoriasta” (tunnettu Bernsteinin aate) tahi toivomuksen, että ohjelman tunnustaminen velvoittaisi puolueen jäseniä tunnustamaan Marxin poliittis-taloustieteelliset katsomukset, „*mutta ei Marxin filosofisia katsomuksia*”. Marxilaisten taistelu tällaista linjaa vastaan yhä kärjistyi. Puolueen pää-äänenkannattajasta pois ahdistetut marxilaiset (siinä luvussa tunnettu kirjailijatar Roland-Holst, sitten Gorter, Pannekoek y.m.) perustivat oman lehensä, „Tribuunin”. Siekailematta keinojen valinnassa Troelstra vainosi tätä lehteä, syytti marxilaisia siitä, että nämä pyrkivät „heittämään pois” henkilökohtaisesti hänet, yllytti Hollannin työväen pikkuporvarillismielistä osaa „tappelupukareita”, polemiikin harrastajia, rauhanrikkokkia — marxilaisia — vastaan. Juttu päättyi siihen, että Deventerissä (helmikuun 13—14 p:nä 1909) pidetty ylimääräinen puolueen edustajakokous, jossa enemmistö oli Troelstran kannattajilla, päätti *lakkauttaa „Tribuunin”* ja perustaa sen tilalle „liitteen” puolueen opportunistiseen pää-äänenkannattajaan! On selvää, että „Tribuunin” toimittajat eivät suostuneet siihen (lukuunottamatta Roland-Holstia, joka valitettavasti asettui toivottoman sovittelivalle kannalle), *ja heidät erotettiin puolueesta*.

Tapahtui jakaantuminen. Vanha, Troelstran ja Van Kolin („kuuluisuus” niiltä ajoilta, jolloin hän piti opportunistisia puheita siirtomaakysymyksestä Stuttgartissa) johtama opportunistinen puolue säilytti nimen „socialidemokraattinen työväenpuolue” (S.D.A.P.). Uusi, marxilainen puolue — tuntuvasti vähälukuisempi — otti nimen „socialidemokraattinen puolue” (S.D.P.).

Kansainvälisen sosialistisen toimiston Toimeenpaneva komitea yritti ryhtyä välittäjäksi yhtenäisyyden palauttamiseksi Hollannissa, mutta teki sen äärettömän epäonnistuneesti: se asettui muodolliselle kannalle ja ilmeisen myönteisenä opportunisteille syytti kahtiajaosta marxilaisia. Sen vuoksi Kansainvälisen sosialistisen toimiston

Toimeenpaneva komitea hylkäsi heidän pyyntönsä uuden puolueen ottamisesta Internationaleen.

Itse Kansainvälisen sosialistisen toimiston istunnossa marraskuun 7 p:nä 1909 oli esillä kysymys hollantilaisten marxilaisten ottamisesta Internationaleen. Kaikki halusivat välttää keskustelua asian olemuksesta ja rajoittua käsittelyjärjestyksen osoittamiseen, t.s. määrätä tavalla tai toisella asian kulku, osoittaa selkkauksen ratkaisemistapa, vaikka luonnollisesti asian *olemus*, Hollannissa olevien kahden suunnan välisen taistelun *olemus* oli Toimiston jäsenten enemmistölle tietenkin selvä.

Loppujen lopuksi kaksi suuntaa esitti kaksi päätöslauselmaa: Singer marxilaisten eduksi ja Adler heitä vastaan. Singerin päätöslauselman teksti kuului:

„Kansainvälinen sosialistinen toimisto päättää: Puolue, joka on perustettu Hollannissa uuden sosialidemokraattisen puolueen nimellä (virhe nimessä: pitää olla „socialidemokraattisen puolueen”), on päästettävä Kansainvälisiin sosialistisiin kongresseihin, sillä se tyydyttää Internationalen säännöissä asetettuja ehtoja. Mitä tulee sen edustajan osallistumiseen Toimistoon ja sen äänimäärään kongressissa, niin tämä kysymys kuuluu Kööpenhaminan kongressin ratkaistavaksi, elleivät hollantilaiset toverit itse pääse sopimukseen tässä kiistassa”.

Tästä tekstistä näkyy, että Singer pysyi muodollisessa asenteessa jättäen kysymyksen lopullisen ratkaisun Kansainvälisen kongressin Hollannin jaoston tehtäväksi, mutta samalla korosti selvästi, että Internationale tunnustaa Hollannin marxilaisen puolueen. Adler ei rojhennut sanoa päinvastaista, hän ei rojhennut julistaa, ettei hän tunnusta hollantilaisia marxilaisia Internationalen jäseniksi, että hän hyväksyy Toimeenpanevan komitean asenteen, joka on suoraan torjunut marxilaiset. Adler ehdotti seuraavaa päätöslauselmaa: „SDP:n pyyntö jätetään Hollannin jaostoon. Ellei tässä jaostossa saada aikaan sopimusta, niin silloin valitettakoon Toimistoon”. Muodollinen asenne on sama kuin Singerillä, mutta tekstistä käy selville, että myötämielisyys tässä päätöslauselmassa on opportunistien puolella, sillä marxilaisten tunnustamisesta Internationalen jäseniksi ei ole sanottu mitään. Ja päätöslauselmista äänestämisen osoitti heti, että Toimiston jäsenet olivat vallan hyvin huomanneet kummankin päätöslauselman *hengen*.

Singerin puolesta annettiin 11 ääntä: 2 Ranskan ääntä, 2 Saksan, 1 Englannin (sosialidemokraatit), 2 Argentiinan, 1 Bulgarian, 1 Venäjän (sosialidemokraatit), 1 Puolan (sosialidemokraatit) ja 1 Amerikan (sosialistinen työväenpuolue). Adlerin puolesta annettiin 16 ääntä: 1 Englannin („riippumaton” työväenpuolue), 2 Tanskan, 2 Belgian, 2 Itävallan, 2 Unkarin, 1 Puolan (PPS), 1 Venäjän (eserrä), 1 Amerikan (sosialistinen puolue), 2 Hollannin (Van Kol ja Troelstra!) ja 2 Ruotsin ääntä.

Saksan vallankumouksellisten sosialidemokraattien äänenkannattaja „Leipzigin Kansanlehti” (№ 259) on aivan oikein sanonut tätä Kansainvälisen sosialistisen toimiston päätöstä valittelun arvoiseksi. „Proletaarisen Internationalen täytyy Kööpenhaminassa tarkastaa tämä päätös”, lopetti lehti aivan perustellusti. „Tov. Adler”, kirjoitti toinen samansuuntainen lehti, „Bremenin Kansalaislehti”, „Bremer Bürgerzeitung” marraskuun 11 p:nä 1909, „esiintyy kaikin värein loistavan kansainvälisen opportunistin asianajajana”. Hänen päätöslauselmansa meni läpi „opportunistisen sekasotkun” (Sammelsurium) „antaman kannatuksen ansiosta”.

Näihin oikeisiin sanoihin me, Venäjän sosialidemokraatit, voimme vain lisätä, että meidän eserrämme tietenkin kiiruhtivat yhdessä PPS:n kanssa ottamaan paikan opportunistisessa porukassa.

Kansainvälisen sosialistisen toimiston istuntokauden päätyttyä, marraskuun 8 p:nä 1909 Brysselissä pidettiin parlamenttienvälisen sosialistisen komission, s.o. eri maiden sosialististen parlamenttiryhmien jäsenten, 4:s istunto. Ryhmät olivat yleensä heikosti edustettuina (Venäjän sosialidemokraattinen duumaryhmä ei ollut edustettuna lainkaan). Edustajat tiedottivat työläisten vanhuusvakuutusta koskevasta kysymyksestä, lainsäädännön tilasta eri maissa, työväenedustajien lakiehdotuksista. Parhaan tiedotuksen esitti Molkenbuhr „Neue Zeitissä” * julkaisemansa kirjoituksen pohjalla.

„Sotsial-Demokrat” № 10,
joulukuun 24 p:nä 1909
(lammikuun 6 p:nä 1910)

Julkaistaan „Sotsial-Demokrat” lehden
tekstin mukaan

* — „Uusi Aika”. Toim.